

TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYALARNING HOZIRGI KUNDAGI AHAMIYATI

Umirova Gulmira Shodiboy qizi

Jizzax politexnika instituti, Iqtisodiyot va menejment kafedrası assistenti

O‘rolov Tursunboy

Jizzax politexnika instituti 4 - bosqich talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada innovatsiyalar iqtisodiyotni, shu jumladan tadbirkorlikni rivojlantirishning eng xarakterli jihatlaridan biriga aylanib borayotganligi hamda bozor rivojlanishini tezlashtiruvchi omil sifatida yoritilgan.

Kalit so‘zlar: Innovatsiya, kapital, innovatsion jarayon, innovatsion strategiya, innovatsion tadbirkorlik, ishlab chiqarish omillari.

ABSTRACT

This article highlights the fact that innovation is becoming one of the most characteristic aspects of the development of the economy, including entrepreneurship, and a factor that accelerates market development.

Keywords: Innovation, capital, innovation process, innovation strategy, innovation entrepreneurship, production factors

Hozirgi vaqtda innovatsiyalar tadbirkorlikni rivojlantirishning eng xarakterli jihatlaridan biriga aylanib bormoqda. Innovatsion jarayonda jiddiy rol o‘ynaydigan hamda innovatsiyalarni korxonalar uchun strategik resursga aylantiradigan xalqaro kapital bozori kengayib bormoqda, bu boradagi yangi moliyaviy tuzilmalar unga yordam bermoqda.

Ayni vaqtda shakllanayotgan yangi iqtisodiyot ko‘p hollarda “innovatsion iqtisodiyot” deb nomlanadi, bu esa o‘z novbatida innovatsiyalarning iqtisodiyotdagi rolini ta’kidlaydi.

Rivojlangan mamlakatlar tajribasi shundan dalolat beradiki, innovatsiyalarga ko‘pincha odamlarning bevosita salbiy munosabati va pozitsiyasi to‘sqinlik qiladi. Biroq, O‘zbekistonda butun jamiyat innovatsion jarayonlarga ijobiy munosabat va qo‘llab-quvvatlashni bildirib kelmoqda, lekin aslida tadbirkorlarning faqat kichik bir qismi innovatsion tadbirkorlik bilan shug‘ullanadigan innovatsion tadbirkorlar bilan bog‘lanishi mumkindir.

Hamma ixtirolar ham aslida innovatsiyaga aylanmaydi. Innovatsiyalar foyda keltiradigan va bozor talabini qondiradigan ixtirolar hisoblanadi. Boshqacha qilib aytadigan bo'lsak, ilm-fan tufayli amalga oshadigan g'oya paydo bo'ladi va keyingi qadam bu g'oyani tijoratlashtirish bo'lib, ixtironi innovatsiyaga aylantiradi, daromad keltiradi. Unda shunday deyilgan: agar ilm-fan pulni bilimga aylantiradigan jarayon bo'lsa, innovatsiya bu bilimlarni qo'shilgan qiymat bilan pulga o'zgartiradigan jarayondir.

Tadbirkorlikning rivojlanishida ilmiy-texnikaviy yangiliklar asosiy omil sifatida yuzaga chiqadi. Innovatsiyalar iqtisodiy muhitni o'z tendensiyasidan yuqori tendensiyaga o'zgartirib, hayajonni keltirib chiqaradi, ya'ni optimistik muhitni shakllantirib boradi. Boshqa tomondan olganda, ta'lim va malakaning yaxshilanishi tufayli ishchi kuchi va boshqaruvning malaka darajasi oshib boradi. Vaqt o'tishi bilan, ishlab chiqarishning texnologik darajasiga yuqori darajada erishish bilan, ishchi kuchining innovatsion xususiyatlari eng tez o'sadigan xususiyatlardir, sababi malakali ishchi kuchi nafaqat yangi texnologiyalarni tezroq o'zlashtiradi va ulardan samaraliroq foydalanadi, balki ishlab chiqarishda ham bu texnologiyalarni yaratadi.

Mamlakatimiz korxonalaridagi innovatsion jarayonlar kuchsizligining asosiy sabablari:

- sanoat sohasida ishlaydigan olimlar salmog'ining kamligi;
- yuqori texnologiyalarni patentlash sohasiga kirmaslik;
- ishlab chiqarish sektori va universitetlar o'rtasidagi juda zaif hamkorlik;
- innovatsiyalarni rag'batlantirishning nisbatan muvaffaqiyatsizligi va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari faoliyatidagi zaiflik;
- biznesni boshlash uchun murakkab jarayonlar; texnologik ta'lim sifatining yetarli emasligi.

Yuqoridagi fikrlardan xulosa qilishimiz mumkinki, innovatsiyalar asosiy harakatlantiruvchi kuchdir. Tadbirkorlikni rivojlantirishda eng maqbul yechim bu ilm-fan va ilmiy-tadqiqotlarni, innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirish, ular o'rtasida aloqalarni mustahkamlash, mamlakatning eng yaxshi resursi hisoblanadigan ishchi kuchidan unumli foydalanishdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Abdurahmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti nazariya va amaliyot. Darslik.-T.: Fan, 2019. -212-466 b.
2. B.B. Berkinov va b. Investitsiyalarni tashkil etish va moliyalashtirish. – T.: Iqtisod, 2011.- 128 b.
3. Umirova, G. Iqtisodiyotimizni rivojlantirishda innovatsiyalarning tutgan o'rni va ro'li //Qo'qon universiteti xabarnomasi. – 2022. – T. 5. – C. 64-66.

- 4.Umirova, G. (2022). Mamlakatimizdagi monopoliyaga qarshi kurashishning raqobat muhitini shakllantirish. Современные тенденции инновационного развития науки и образования в глобальном мире, 1(1), 288-290.
- 5.Gulmira, U. (2023). Theoretical basis of management of the financial stability of the banking system. International Journal of Advance Scientific Research, 3(05), 126-130.
- 6.Umirova, G. (2023). Tadbirkorlikni rivojlantirishda motivatsiya omillaridan foydalanishning zaruriyati. Qo‘qon universiteti xabarnomasi, 8, 74-77.
- 7.Umirova, G.Sh. (2023). Yosh olimlar, doktorantlar va tadqiqotchilarning onlayn ilmiy forumi. Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank tizimini isloh qilishning yo‘llari, 37-38. TATUFF-EPAI.
- 8.Umirova, G. (2023). Raqamli iqtisodiyot sharoitida bank tizimini isloh qilishning yo‘llari. Engineering problems and innovations.
- 9.Abdullaev, A., Abdullaeva, G., & Umirova, G. (2022). Содержание стресс-тестирования экономической безопасности банковской системы. InterConf.